

William Kelly

Leden van één lichaam

Vroeger duidelijker dan nu?

‘Want zoals het lichaam één is en vele leden heeft, en alle leden van het lichaam, hoewel vele, één lichaam zijn, zo ook Christus. Immers, wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden hetzij Grieken, hetzij slaven hetzij vrijen, en ons allen is van één Geest te drinken gegeven.’

1 Korintiërs 12:12-13

‘Ik vermaan u dan, ik, de gevangene in de Heer, dat u wandelt waardig de roeping waarmee u bent geroepen, terwijl u in alle nederigheid en zachtmoedigheid met lankmoedigheid elkaar in liefde verdraagt en u beijvert de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede.’

Efeziërs 4:1-3

---

1. Eén brood, één lichaam

Als ik een lid ben van de Gemeente van God, dan ben ik dat naar Gods gedachten *overal*. Als ik naar een ander deel van de wereld ga waar gelovigen de naam aanroepen van Jezus Christus onze Heer, dan ben ik een lid, niet door permissie of uit beleefdheid, maar op grond van de erkenning wereldwijd door gelovigen van het recht dat de genade mij heeft gegeven. Ik ben gedoopt door de Geest en *daardoor* ben ik een lid van het lichaam van Christus, waar ik mij ook bevind.

In de dagen van de apostelen was dat ‘lidmaatschap’ algemeen bekend, geen enkel ander. Er konden verschillen van opvatting zijn. Aansporing kon nodig zijn om ‘hetzelfde te bedenken’, en: ‘Waartoe wij echter gekomen zijn, laten wij in

hetzelfde spoor verder wandelen' (Fil. 2:2; 3:16). Sommigen aten alleen plantaardig voedsel, anderen aten vlees. Maar de Geest zei en zegt nog steeds: *'Daarom neemt elkaar aan [of: ontvangt elkaar], zoals ook Christus u heeft aangenomen tot heerlijkheid van God'* (Rom. 15:7).

Welnu, de heerlijkheid van God is niet slechts verbonden met *sommige* maar met *alle* leden van het lichaam van Christus. Als zelfs het zwakste lid wordt buitengesloten, behalve ingeval van noodzakelijke schriftuurlijke tucht, wordt die heerlijkheid dus evenzeer vergeten of geminacht; en diegenen die schuldig staan aan dergelijke buitensluiting moet men mijden als mensen die tweedracht verwekken en struikelblokken opwerpen tegen de leer die we geleerd hebben (Rom. 16:17).

2. De eenheid van de Geest bewaren in de band van de vrede

Het woord 'beijveren' in Efeziërs 4 houdt meer in dan 'pogen' of 'trachten'. 'Trachten' is een woord dat van toepassing is op het nastreven van een doel waarbij het helemaal niet zeker is dat men dat doel zal bereiken, maar in elk geval 'tracht' men het te bereiken. Dit is echter niet de betekenis van het woord dat we hier vinden. Het gaat hier om het toepassen van *ijver* bij het ter harte nemen en het beleven van iets dat al waar is, nl. ijver om de eenheid van de Geest te *bewaren* in de band van de vrede. Er staat niet dat we eenheid moeten *maken*, maar dat we ons moeten beijveren de bestaande eenheid te *handhaven*. De eenheid van de Geest is namelijk een bestaande zaak. We moeten er echter wel uitdrukking aan geven in de praktijk. We hoeven zelf geen eenheid te gaan maken in deze tijd, en het is evenmin zo dat God die eenheid straks in de hemel pas zal vormen. Er is een bestaande eenheid, hier en nu, die door de Geest van God tot stand is gebracht; en het is duidelijk onze verantwoordelijkheid die eenheid op aarde te *bewaren*.

Ongetwijfeld valt er veel te leren uit het feit dat deze eenheid werkelijk de eenheid *van de Geest* is, zoals ze hier wordt genoemd. Het is dus helemaal niet zo dat het alleen maar gaat om een eenheid van ónze kant. Evenmin is het de eenheid van het lichaam van Christus, hoewel die één van de resultaten is van de uitstorting van de Heilige Geest. De eenheid wordt hier omschreven als de eenheid *van de Geest*, dezelfde Geest die tevens allen die geloven, hetzij Joden of Grieken, hetzij slaven of vrijen, tot één *lichaam* heeft gedoopt. De nadruk ligt dus op de Heilige Geest, de Bewerker en de actieve bron en kracht van eenheid. Maar deze eenheid van de Geest vooronderstelt wel de eenheid van het lichaam van Christus, en sluit die ook in.

Dit laatste, de waarheid van het éne lichaam, is eveneens een wezenlijke en blijvende realiteit. Het is dan ook volkomen onjuist te spreken over 'de verscheurdheid van het lichaam van Christus'. Zo spreekt Gods Woord nooit. Zoals er geen been van Christus Zelf gebroken mocht worden, zo kan het lichaam van Christus, d.i. de Gemeente, niet gescheurd worden. Er is één lichaam en één Geest, evenals er ook één hoop van onze roeping is. Dit zijn wezenlijke, blijvende en onveranderlijke waarheden met betrekking tot de nieuwe relatie waarin we als christenen zijn gebracht. Zo zeker als er één Geest uit de hemel is gezonden, zo zeker is er maar één lichaam op aarde. Maar wat de leden van het lichaam moeten bewaren, is de eenheid *van de Geest*.

Het is dus niet, zoals velen het uitleggen, de eenheid van onze *geesten*, doordat de Heer elke gelovige afzonderlijk en allen tezamen verder leidt in de gemeenschap met de Vader en de Zoon. Dit is zeker een heel wenselijke en goede zaak. Deze eenheid van gemeenschap heeft te maken met wat we vinden in Johannes 17. Het gebed van Christus met het oog op de eenheid van Gods kinderen heeft betrekking op ons één zijn in de Vader en de Zoon. Dit is een eenheid van leven en gemeenschap, die ten grondslag ligt aan onze *praktische* openbaring van eenheid.

Maar in Efeziërs 4 gaat het om iets anders, zoals trouwens in het algemeen in de geschriften van Paulus, waar sprake is van de waarheid van het 'lichaam'. Hier gaat het om het heerlijke en blijvende feit dat God een eenheid tot stand heeft gebracht tot Zijn eer door de tegenwoordigheid van de Heilige Geest, die ons verenigd heeft met Christus als het verheerlijkte Hoofd in de hemel. Deze eenheid is een *bestaand* feit, waaraan op geen enkele wijze afbreuk kan worden gedaan door de praktische toestand van de gelovigen.

Sinds de Pinksterdag is deze goddelijke eenheid op aarde gevormd, een eenheid die méér is dan alleen maar het totaal van de afzonderlijke gelovigen die door genade geroepen zijn: ze zijn tot een werkelijke eenheid gesmeed door de Geest van God. Er is een goddelijk *genootschap* hier op aarde gevormd, als men zo'n uitdrukking tenminste hiervoor mag gebruiken. Dit goddelijke gezelschap is niet in het leven geroepen door de personen die er deel van uitmaken, hoewel men natuurlijk mag aannemen dat zij volledig zullen instemmen met de genade die hen zo heeft één gemaakt. Nee, de Gemeente van God is gevormd door de wil van *God*. Het was het voornemen van Zijn genade haar te vormen en de uitvoering ervan is het gevolg van Zijn kracht, doordat de Geest van God de Bewerker van deze wonderbare eenheid is. Juist om die reden heeft de Heilige Geest er het grootste belang bij deze eenheid te realiseren tot verheerlijking van Christus en in overeenstemming met de raadsbesluiten van de Vader. Deze eenheid wordt de eenheid *van de Geest* genoemd. Niemand kan die evenwel bewaren als hij de waarheid van

het éne lichaam van Christus ook maar een ogenblik – in beginsel of in de praktijk – uit het oog verliest.

3. Twee verkeerde vormen van eenheid

Er zijn diverse manieren waarop gelovigen kunnen falen in het bewaren van deze eenheid. In het algemeen gebeurt dat op twee verschillende manieren, die elkaars tegengestelde zijn; en beide dwalingen zijn even wijd verbreid. De ene is dat men een eenheid vormt die *ruimer* is dan die van de Geest, de andere dat men een eenheid maakt die *nauwer* is. Aan de ene kant is er het gevaar van een wereldsgezinde openheid, aan de andere kant dat van louter partijzucht. En deze gevaren zijn zo groot, dat alleen de Geest van God ons kan bewaren, en wel doordat Hij onze blik op Christus gericht houdt door het Woord. Maar wat het oogmerk of het excuus ook is dat men heeft, ten diepste is het natuurlijk de menselijke eigenwil, die ten grondslag ligt aan deze dwalingen en die zich hierbij verzet tegen de wil van God.

In het eerste geval zijn de mensen ertoe geneigd de eenheid *ruimer* te maken dan God het wil. Ze willen dan grote aantallen toevoegen, die niet werkelijk tot het lichaam van Christus behoren en zonder voldoende grond als Zijn eigendom worden beschouwd. Wat een oneer is dat voor Zijn naam! Ik spreek nu niet over mogelijke vergissingen bij het beoordelen of iemand een waar gelovige is, maar over het opzettelijke streven, mensen die zelf niet eens belijden leden van Christus te zijn (en waarvan het duidelijk is dat ze nooit uit de dood zijn overgegaan in het leven) tóch te willen behandelen als behorend tot het lichaam van Christus. Rome heeft dit gedaan toen het West-Europa beheerste in de middeleeuwen. En de oosterse kerken, de Griekse, de Nestoriaanse etc., waren niet beter. Ze zetten de praktijk voort die er al bestond in de katholieke kerk, vóórdat de grote scheuring tussen de oosterse en de westerse christenheid plaatsvond in het jaar 1054. Ze zochten allemaal de wereld en lieten die toe door middel van inzettingen voor het vlees, terwijl het bezitten van een waar geloof en van de Geest van God buiten beschouwing werd gelaten.

Hoewel er met de Reformatie veel veranderde, werd deze radicale vergissing onvoldoende gecorrigeerd. Het protestantisme verwierp Rome, de vrouw die heerste over de naties, maar het richtte in ieder rijk waar het invloed kreeg zijn eigen onafhankelijke godsdienst op met de steun van de overheid van het betreffende land. Zo bleef men het bijbelse beginsel van de eenheid van de Geest negeren en ontstonden de grote protestantse staatskerken. Deze kerken staan

open voor het hele volk en stellen niet de eis van persoonlijk geloof en leven uit God en nog minder van de gave van de Heilige Geest, zoals dat in de begintijd het geval was (Hand. 11:16-17). Ze vertonen meer het beeld van Israël ten tijde van het Oude Testament dan dat van de nieuwtestamentische Gemeente, waarin Jood noch Griek is en allen één zijn in Christus Jezus. Men denkt dan in termen van gedoopte, christelijke naties.

Is het niet duidelijk dat men in een staatskerk onmogelijk de eenheid *van de Geest* kan bewaren? Men kan een waar christen zijn, een oprecht kind van God, maar het is ondenkbaar en volslagen irreëel als lid van een staatskerk binnen dit instituut de eenheid van de Geest te bewaren. Men spreekt over de Kerk *van* Engeland, niet over de Gemeente van God *in* Engeland. Nog minder denkt men aan het feit dat de eenheid die de Geest bewerkt heeft, niet beperkt is tot de grenzen van een bepaald land maar alle gelovigen over de hele aarde insluit. De kwestie is dat men, toen men de Rooms-katholieke kerk verliet, een totaal *andere* eenheid is gaan vormen dan de eenheid van de Geest – en wel een eenheid die daarmee in strijd is. Als ze met volledig succes zou worden doorgevoerd, zou ze het hele volk omvatten (behalve misschien degenen die elke vorm van godsdienst afwijzen; bovendien is er wel een kerkorde die voorziet in gevallen van ernstig en openlijk kwaad).

Het is echter bekend dat er overal en bijna in elke familie personen zijn met een goede of minder goede reputatie, die alleen op ritualistische gronden belijden christen te zijn, hoewel ze weten dat ze niet opnieuw geboren zijn en niet tot het lichaam van Christus behoren. De meesten van hen zouden er ook voor terugschrikken 'heiligen' te worden genoemd, terwijl ze niet aarzelen dit woord als spotnaam te gebruiken voor kinderen van God die zichzelf noemen zoals de Schrift hen noemt. Het is duidelijk dat mensen die ontkennen dat God hen tot 'heiligen' heeft gemaakt, dat inderdaad ook niet zijn. Want men kan zich toch werkelijk niet indenken dat een waar gelovige zover afdwaalt of zo weinig licht bezit, dat hij een scheldwoord maakt van de omschrijving die God voor Zijn kinderen gebruikt. Als men zo denkt en spreekt, zal men beslist niet wandelen zoals het heiligen betaamt.

Welnu, als iemand geen *heilige* is – zoals de Schrift de gelovige noemt – dan is hij zeker geen *christen* (hoewel God hem wel als naamchristen zal oordelen). Want iedere ware christen is een 'heilige', en nog veel meer dan dat. In de tijd van het Oude Testament waren er al heiligen, hoewel ze nog vóór het kruis van Christus leefden. Deze heiligen waren echter geen christenen. Een christen is een heilige van ná het kruis, nádat het verlossingswerk is volbracht. Hij is voor God geheiligd: afgezonderd door het geloof in het evangelie, door de kracht van de Heilige Geest, op grond van het volbrachte werk van Christus. Wat hij hiervoor ook mag zijn geweest, hij is nu met Christus levend gemaakt en God heeft hem al zijn misdaden

vergeven. Hij is nabij gebracht door het bloed van Christus en mag als een kind tot God naderen. Hij is niet alleen een heilige, maar ook een kind van God, en tevens een lid van het lichaam van Christus.

Tot *zulke* personen komt de oproep zich te beijveren de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede en alles af te wijzen wat daarmee in strijd is. En het is niet voldoende dat de innerlijke gezindheid en het uiterlijke persoonlijke gedrag in overeenstemming zijn met de eenheid van de Geest. Deze eenheid moet ook gemeenschappelijk tot uitdrukking worden gebracht. Het is ernstig als christenen dat over het hoofd zien. Maar gebeurt dat niet als men een vorm van eenheid erkent die niet van de Geest is? Een staatskerk is niet het werk van de Geest. Wie die vorm van gemeenschap erkent, staat niet op de grondslag waarop de Schrift alle heiligen op aarde plaatst. Hoe kan men als aanhanger van de vaderlandse kerk de eenheid *van de Geest* bewaren? Zeker, men kan wel een waar kind van God zijn en in het algemeen een goede wandel hebben; en zij die zich beijveren de eenheid van de Geest tot uitdrukking te brengen, zullen zeker liefde en zorg voor zulke gelovigen hebben. Want als zij in overeenstemming met hun roeping wandelen, zullen zij bidden voor de verlossing van alle kinderen van God uit systemen die in strijd zijn met de wil en het woord van de Heer.

Ongetwijfeld staan zulke gelovigen op een grondslag die veel ruimer is dan die van de Geest. Een staatskerk is een vorm van eenheid die een plaats inruimt voor het vlees en voor de wereld, doordat ze gegrond is op ceremoniën waaraan iedere burger kan deelnemen. Dat is geen ware eenheid. De ware, schriftuurlijke eenheid sluit deze en elke andere menselijke vorm van eenheid uit. Zoals men geen twee heren kan dienen, kan men ook niet deelhebben aan twee vormen van gemeenschap. De eenheid van de Geest van God laat geen concurrerend model van eenheid toe.

4. Het gevaar van sektarisme

Er is echter ook een tweede vorm van afwijking van de waarheid, die Gods kinderen belet de eenheid van de Geest te bewaren. Men kan in het tegenovergestelde uiterste vervallen door een eenheid te scheppen die niet ruimer, maar *nauwer* is dan de eenheid van de Geest. Door een verkeerde toepassing van de leer of van de tucht maakt men dan een eenheid, die niet alleen in de praktijk maar ook in beginsel en opzet enger is dan het lichaam van Christus. Staan zulke personen op een goddelijke grondslag? Ik geloof van niet.

In deze fout vervalt men als men openlijk een eigen vorm van gemeentelijk bestuur instelt of onopgemerkt een systeem van ongeschreven regels invoert, waardoor andere gelovigen, die wel godvruchtig zijn maar deze regels niet kunnen accepteren, worden buitengesloten. Hier hebben we het beginsel van een sekte. Er worden dan eisen gesteld die de Heer niet gebiedt in Zijn Woord, maar waaraan in de praktijk evenveel – of meestal nog meer – gezag wordt toegekend. Deze eisen kunnen streng zijn maar ook vaag, afhankelijk van de gedragslijn die gevolgd wordt of van de persoonlijke voorkeur van hen die zich tot leiders opwerpen. Een gemeenschap die een dergelijk karakter vertoont, heeft de vorm van een sekte. In tegenstelling tot een staatskerk, die de grenzen te wijd trekt, is de grondslag van een sekte te smal. In dit geval wordt er verdeeldheid gezaaid onder hen die in feite bij elkaar horen, doordat men onschriftuurlijke eisen stelt die er alleen maar toe dienen om gestalte te geven aan het onderscheid tussen de betreffende gelovigen en hun broeders. En als dit gevonden wordt bij gelovigen die beter zouden moeten weten, dan zijn zij *schuldiger* dan anderen.

Als gevolg van dit sektarisme zijn Gods kinderen dikwijls verstrooid door twijfelachtige of foutieve tucht, en eenzijdig beklemtoonde of verkeerde leringen. Sommigen geven de voorkeur aan een gemeenschap die dít karakter draagt, anderen aan een kerk die juist dát karakter heeft. Sommigen leggen misschien de nadruk op bepaalde inzichten ten aanzien van de komst van Christus of Zijn Koninkrijk, anderen hebben zekere wensen met betrekking tot predikanten, opzieners, oudsten etc., en weer anderen willen een aantal voorschriften voor de doop. Maar al deze kerkelijke wetgevers schijnen zich totaal niet bewust te zijn van het feit, dat hun gebruik van deze leringen of praktijken onverenigbaar is met het bewaren van de eenheid van de Geest in de band van de vrede! Zij dwalen, zo niet in hun inzichten, dan in elk geval in de wijze waarop die aan anderen worden opgelegd.

*Door God bijeen vergaderd,
één volk dat Hem behoort,
als kind'ren van één Vader;
één doop, één Geest, één Woord.*

*Zo offert allerwegen
Uw volk U lof en prijs.
Eén naam is aller zegen,
één brood is aller spijs.*

Oude Sporen 2019

